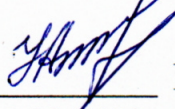

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
Протокол № 1 від 31.08.2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ліцею Нінічук А.І.
Наказ № 75 від 31.08.2023 р.

Освітня програма

Щедрогірського ліцею

Забродівської сільської ради

на 2023-2024 навчальний рік

Вступ

Щедрогірський ліцей Забродівської сільської ради знаходиться за адресою: Волинська обл., Ковельський район, с. Щедрогір, вул.Центральна,18.

Директор: Нінічук Алла Іванівна

Засновник: Забродівська сільська рада.

Тип закладу: ліцей з дошкільним відділенням, початковою школою та гімназією.

За Статутом ліцей є комунальним закладом, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття початкової, базової та повної загальної середньої освіти. З 1 вересня 2023 року в ліцеї здійснюють педагогічну діяльність 33 педагогічних працівників. Якісний склад педагогічних працівників нашого ліцею є достатнім. Значна частина педколективу - 15 педагогів - має вищу кваліфікаційну категорію, з них 1 вчитель має педагогічне звання вчитель-методист; 7 - звання старший вчитель, що говорить про значний досвід колективу.

Для організації освітнього процесу в початковій школі наявні 8 класних кімнати, які забезпечено інформаційно-технічними засобами навчання.

Для навчання учнів 5-11 класів є 7 кабінетів, створено 1 кабінети інформатики, 1 спортивна зала, 1 майстерня. В ліцеї функціонують шкільна бібліотека, світлиця та їдальня.

Заклад забезпечує умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами: створено 2 класи з інклюзивним навчанням, у яких здобуває освіту 2 дітей з особливими освітніми потребами.

У ліцеї діє учнівське самоврядування, лідери якої беруть участь у розв'язанні всіх шкільних питань.

Освітній процес у ліцеї в 2023-2024 н.р. буде здійснюватися у змішаній формі (поєднання очного навчання та з використанням дистанційних технологій на платформі для навчання CLASSROOM).

Щедрогірський ліцей здійснює освітній процес відповідно до Державних стандартів повної загальної середньої освіти. Освітній процес організовується за такими циклами:

I цикл початкової освіти - адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);

II цикл початкової освіти - основний (3-4 роки навчання);

I базової середньої освіти - адаптаційний (5-6 роки навчання);

II базової середньої освіти - базове предметне навчання (7-9 роки навчання);

I цикл профільної середньої освіти - профільно-адаптаційний (10 рік навчання);

II цикл профільної середньої освіти - профільний (11 рік навчання).

Загальні положення освітньої програми.

Освітня програма розроблена на виконання Закону України «Про освіту», Базового компоненту дошкільної освіти (нова редакція), освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» (наук. кер. проекту – Огнев'юк В.О., авт. колектив – Беленька Г.В., Богініч О.Л., Богданець - Білоскаленко Н.І. та ін.) (рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист МОН України №1/11- 4960) Державного стандарту початкової освіти (1-4 класи) постанова КМУ 21.02.2018 №87, Державного стандарту базової освіти (5-6 класи) постанова КМУ 30.09.2020 №898, Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (7-11 класи) постанова КМУ 23.11.2011 № 1392, Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743), Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743), Типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 № 235), Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 405); Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою

Призначення ліцею та засіб його реалізації

Мета діяльності Щедрогірського ліцею полягає у створенні умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного учня, його морального, інтелектуального, фізичного, художньо-естетичного зростання. Ліцей має виховати громадянина демократичного суспільства, яке визнає освіченість, вихованість, культуру найвищими цінностями, незмінними чинниками соціального прогресу. Нове покоління людей повинно бути здатним ефективно працювати і навчатися протягом життя, оберігати і примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства.

Основними завданнями ліцею є:

- різнобічний розвиток індивідуальності дитини на основі виявлення її задатків і здібностей, формування ціннісних орієнтацій, задоволення інтересів і потреб через мережу факультативних занять, курсів за вибором, гуртків і студій художньої і технічної творчості, спортивних секцій тощо;
- збереження і зміцнення морального, фізичного і психічного здоров'я вихованців через створення сприятливого морально-психологічного клімату в школі та розвиток матеріально-технічної бази;
- виховання школяра як патріота, громадянина України, національно свідомої, вільної демократичної, життєво і соціально компетентної особистості, здатної здійснювати самостійний вибір і приймати відповідальні рішення у різноманітних життєвих ситуаціях через розвиток учнівського самоврядування, залучення вихованців до вирішення актуальних питань життєдіяльності шкільного колективу та громади міста;
- формування у школярів бажання і уміння вчитися упродовж усього життя, вироблення умінь практичного і творчого застосування здобутих знань;
- становлення в учнів цілісного наукового світогляду, загальнонаукової, загальнокультурної, технологічної, комунікативної і соціальної компетентностей на основі засвоєння системи знань про природу, людину, суспільство, культуру, виробництво, оволодіння засобами пізнавальної і практичної діяльності;
- виховання в учнів любові до праці, забезпечення умов для їх життєвого і професійного самовизначення;
- виховання школяра як людини моральної, відповідальної, людини культури з розвиненим естетичним і етичним ставленням до навколишнього світу і самої себе.

Цілі та задачі освітнього процесу ліцею:

- Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту
- Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів
- Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм
- Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності
- Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів
- Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки
- Проведення атестації та сертифікації педагогів
- Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази ліцею

Пріоритетні напрямки діяльності педагогічного колективу ліцею

- Особистісна орієнтація освіти.
- Формування в учнів національних і загальнолюдських цінностей.

- Створення для громадян села рівних можливостей та умов для реалізації їх конституційного права на здобуття освіти.
- Постійне підвищення якості освіти через оновлення її змісту та форм організації освітнього процесу.
- Забезпечення розвитку системи безперервної освіти.
- Пропаганда здорового способу життя.
- Реалізація гарантії для професійної самореалізації педагогічної працівників, підвищення їх соціального статусу.
- Запровадження в практику досягнень педагогічної та психологічної науки, освітніх інновацій, інформаційних технологій.
- Створення мережі освітніх послуг, її кадрове та науково-методичного забезпечення.

Дошкільна освіта

Дошкільний підрозділ Щедрогірського ліцею Забродівської сільської ради – це заклад дошкільної освіти для дітей віком від трьох до шести (семи) років (для дітей з особливими освітніми потребами – від одного до семи (восьми) років), де забезпечуються догляд за ними, розвиток відповідно до задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей, культурних потреб, виховання моральних норм, набуття дитиною життєвого соціального досвіду і навчання відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція).

З 01 вересня 2023 року освітній процес в ЗДО організовано в очному та дистанційному форматі.

В закладі у 2023-2024 році функціонує 2 групи:

молодша група «Дельфінчики» від 3 до 4 років (вихованців – 10), дистанційний режим роботи (обмеженість укриття) ;

різновікова група «Казка» від 3 до 6 років (вихованців – 16), режим перебування 4 години.

I. Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуття компетентностей)

Освітня діяльність в закладі дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році організовано відповідно до Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція), Положення про дошкільний навчальний заклад (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2003 №305), Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів (затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 №234), Гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів

та форм власності (затверджено наказом МОН України від 20.04.2015 №446), листа МОН ВІД 21.08.2023 № 1/12490-23 «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 н.р. ».

Заклад дошкільної освіти спрямовує свою роботу на реалізацію основних завдань дошкільної освіти згідно зі статтею 4 Закону України «Про дошкільну освіту» у контексті положень Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р. Освітня програма дошкільного відділення Щедрогірського ліцею на 2023-2024 навчальний рік розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та у відповідності до Базового компоненту дошкільної освіти (нова редакція).

Освітній процес у ЗДО будується за відповідним програмно-методичним забезпеченням та представляє єдиний комплекс освітніх компонентів для досягнення вихованцями результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, чинними освітніми комплексними та парціальними програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.

Згідно з рішенням педагогічної ради Щедрогірського ліцею (протокол від 31.08.2023р. №1) освітній процес у закладі здійснюється за наступною програмою:

- освітня програма для дітей від 2 до 7 років «Дитина» (наук. кер. проекту – Огнев'юк В.О., авт. колектив – Беленька Г.В., Богініч О.Л., Богданець - Білоскаленко Н.І. та ін.) (рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист МОН України №1/11- 4960).

З метою реалізації Базового компонента дошкільної освіти, вищезазначеної освітньої програми та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 року № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» у 2023-2024 навчальному році в закладі дошкільної освіти загальний обсяг тижневого навантаження за віковими групами становитиме:

Орієнтовні види діяльності за освітніми лініями	Орієнтовна кількість занять на тиждень за віковими групами		
	Різнорікова молодша (від 3 до 4 років)	Середня (від 4 до 5 років)	Старша (від 5 до 6 років)
Ознайомлення із соціумом	1	1	1
Ознайомлення з природним довкіллям	1	1	1

Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо)	4	5	5
Сенсорний розвиток	–	-	-
Логіко-математичний розвиток	1	1	1
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	2	2	2
Здоров'я та фізичний розвиток	2	2	2
Загальна кількість занять на тиждень (без здоров'я і фізичного розвитку)	11	12	12
Додаткові освітні послуги на вибір батьків			
Максимальна кількість занять на тиждень	11	12	12
Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)	3,5	5,3	8,3

Години, передбачені для фізкультурних занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дітей.

Навчальне навантаження: тривалість проведення занять – спеціально організованих форм освітнього процесу, що відповідають віковим можливостям вихованців згідно із санітарним законодавством.

Тривалість одного заняття:

у різновіковій молодшій :

- від 3 до 4 років – не більше 15 хвилин;
- у середній групі – 20 хвилин;
- у старшій групі – 25 хвилин.

Максимально допустима кількість занять у першій половині дня у різновіковій молодшій та середній групах не перевищує двох, у старшій – трьох організованих навчальних занять. У середині та наприкінці занять, що потребують високого інтелектуального напруження чи статичної пози дітей, проводяться фізкультурні хвилинки.

Тривалість перерв між заняттями становить не менше 10 хвилин.

Заняття, які потребують підвищеної пізнавальної активності, проводяться переважно в першу половину дня та у дні з високою працездатністю (вівторок, середа). Такі заняття поєднуються та чергуються із заняттями з фізкультури.

Реалізації освітньої програми сприяє проведення інтегрованих занять. Тривалість інтегрованого заняття може дещо збільшуватись за рахунок постійної зміни різних видів дитячої діяльності (на 5, 10, 15 хвилин відповідно різновіковій молодшій, середній та старшій групах).

Щоденно проводиться одне інтегроване заняття для закріплення набутих дітьми знань і вмінь у різних видах їх діяльності протягом дня. При цьому забезпечено нормативні вимоги до тривалості статичного навантаження у положенні сидячи на одному занятті, а саме: від 3 до 4 років – 15 хвилин, середньої – 20 хвилин, старшої – 25 хвилин.

Заняття з фізичної культури й музичного виховання інтеграції не підлягають.

Виконання домашніх завдань від дітей педагогами закладу дошкільної освіти не вимагається.

Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться із різновікової групи. Визначаючи обсяг рухової активності дітей, враховується стан їхнього здоров'я та психофізіологічні особливості. Тривалість занять для дітей у віці від 2 до 3 років – 15 хвилин; від 3 до 5 років – 20-25 хвилин; від 5 до 6 років – 25-30 хвилин.

Фізкультурні заняття для дітей дошкільного віку проводять не менше трьох разів на тиждень. Форма та місце проведення занять визначаються педагогом залежно від поставленої мети, сезону, погодних умов та інших факторів.

Зміст освітнього процесу в закладі у 2022-2023 навчальному році спрямований на формування та розвиток компетентностей вихованців відповідно до освітніх ліній Базового компонента:

Зміст освітнього процесу в закладі у 2022-2023 навчальному році спрямований на формування та розвиток компетентностей вихованців відповідно до освітніх ліній Базового компонента.

Освітня лінія **Особистість дитини** передбачає: формування позитивного образу "Я", створення бази особистісної культури дитини, її активної життєдіяльності; - виховання в дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних якостей, рухових умінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності. На кінець дошкільного періоду життя в дитини мають бути сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самоставлення, самооцінка.

Дитина в соціумі передбачає: - формування у дітей навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим. Завдяки спілкуванню з дорослими, як носіями суспільно-історичного досвіду людства, в дитини з'являються інтерес та вміння розуміти інших, долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, об'єднувати з ними свої зусилля для досягнення спільного результату, оцінювати власні можливості, поважати

бажання та інтереси інших людей. Взаємодія з іншими людьми є своєрідним видом входження дитини в людський соціум, що вимагає уміння узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства.

Дитина в природному довкіллі містить доступні дитині дошкільного віку уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного довкілля. Природнича освіченість передбачає наявність уявлень дитини про живі організми і природне середовище, багатоманітність явищ природи, причинно-наслідкові зв'язки у природному довкіллі та взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу, позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи. Ціннісне ставлення дитини до природи виявляється у її природодоцільній поведінці: виважене ставлення до рослин і тварин; готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою; дотримання правил природокористування.

Мовлення дитини передбачає: - засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях. Оволодіння мовою як засобом пізнання і способом специфічно людського спілкування є найвагомішим досягненням дошкільного дитинства. Мова виступає "каналом зв'язку" для одержання інформації з немовних сфер буття, засобом пізнання світу від конкретно-чуттєвого до понятійноабстрактного. Мовленнєве виховання забезпечує духовно-емоційний розвиток дитини через органічний зв'язок із національним вихованням. Мовленнєва діяльність дітей дошкільного віку складається із різних видів говоріння та слухання, під час якої формуються мовленнєві вміння і навички. Вивчення української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот передбачає залучення дітей інших національностей, які є громадянами України, до оволодіння українською мовою як державною на рівні вільного спілкування з іншими дітьми і дорослими, виховання інтересу та позитивного ставлення до української мови.

Дитина в світі культури передбачає: формування почуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвиток творчих здібностей, формування елементарних трудових, технологічних та художньо-продуктивних навичок, самостійності, культури та безпеки праці. Результатом оволодіння дитиною різними видами предметної та художньої діяльності є сформоване емоційно-ціннісне ставлення до процесу та продуктів творчої діяльності, позитивна мотивація досягнень; здатність орієнтуватися в розмаїтті властивостей предметів, розуміти різні способи створення художніх образів, виявляти інтерес до об'єктів, явищ та форм художньо-продуктивної діяльності, а також оволодіння навичками практичної діяльності, культури споживання.

Гра дитини передбачає: розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому. Гра забезпечує задоволення

ігрових уподобань кожної дитини, сприяє виникненню дружніх, партнерських стосунків та ігрових об'єднань за інтересами, спонукає до обміну думками, оцінювання себе й інших, заохочує до імпровізації, висловлювання власних оцінно-етичних суджень.

Дитина в сенсорнопізнавальному просторі передбачає: сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів довколишнього світу. Показником сформованості цих уявлень є здатність дитини застосовувати отримані знання у практичній діяльності (ігрова, трудова, сенсорно-пізнавальна, математична тощо), оволодіння способами пізнання дійсності, розвиток у неї наочно-дієвого, наочнообразного, словесно-логічного мислення. Сенсорно-пізнавальна освітня лінія спрямована на інтеграцію змісту дошкільної освіти, формування у дітей пошуково-дослідницьких умінь, елементарних математичних уявлень, цілісної картини світу, компетентної поведінки в різних життєвих ситуаціях.

Реалізуючи вищезазначений зміст освітнього процесу, вихователі забезпечують досягнення очікуваних результатів навчання, визначених у освітній програмі для дітей від 2 до 7 років «Дитина» (наук. кер. проекту – Огнев'юк В.О., авт. колектив – Беленька Г.В., Богініч О.Л., Богданець-Білоskalенко Н.І. та ін.) (рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист МОН України №1/11- 4960 від 23.07.2020р).

II. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічна послідовність їх реалізації

Відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти у дошкільному підрозділі визначено зміст і структуру освітнього процесу за інваріантною складовою.

Інваріантна складова змісту дошкільної освіти сформована на державному рівні і є обов'язковою. Інваріантну частину змісту освіти систематизовано відповідно до Базового компонента дошкільної освіти за освітніми лініями: «Особистість дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина в природному довкіллі», «Гра дитини», «Дитина в соціумі», «Мовлення дитини», «Дитина у світі мистецтва».

У закладі забезпечується неперервність змісту освітніх ліній, а також наступність дошкільної та початкової ланок. Виключення з інваріантної частини будь-якої з освітніх ліній порушує цілісність розвитку дитини на рівні дошкільної освіти і наступність її в початковій школі.

Організація життєдіяльності дітей з урахуванням освітніх ліній, що включені до інваріантної дає змогу забезпечити належний рівень соціально-особистісного розвитку дітей дошкільного віку в структурі неперервної освіти.

Дотримання змісту, взаємозв'язку та логічної послідовності реалізації освітніх ліній Базового компоненту забезпечується та відображається у плануванні педагогів закладу.

III. Форми організації освітнього процесу

Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» освітня програма дошкільного підрозділу визначає мету, завдання освітнього процесу на навчальний рік, а також форми його організації.

З метою досягнення очікуваних результатів навчання (набуття компетентностей) у 2023-2024 навчальному році педагогами закладу будуть реалізовуватися різні форми освітнього процесу.

За формами організації проводяться такі типи занять:

- фронтальні, колективні (з усіма дітьми групи);
- групові (6-8 дошкільнят);
- індивідуально-групові (4-6 дошкільнят);
- індивідуальні (1-4 дошкільнят).

У залежності від основних завдань освітньої програми для дітей від 3 до 7 років «Дитина» та відповідно до змістовних ліній Базового компоненту дошкільної освіти, пріоритетного (гуманітарного) напрямку у всіх вікових групах організовуються такі види занять:

- заняття із засвоєння дітьми нових знань;
- заняття із закріплення і систематизації досвіду дітей;
- контрольні заняття;
- комплексні;

З метою забезпечення наступності з початковою ланкою освіти поширеним типом занять у поточному навчальному році у всіх вікових групах будуть інтегровані заняття у рамках блочно-тематичної організації освітнього процесу. Види інтегрованих занять:

- соціально-природознавчої тематики;
- з пріоритетом інтелектуально-мовленнєвих завдань;
- з пріоритетом логіко-математичних завдань;
- заняття художнього циклу.

Інтеграція сприяє значному скороченню організованих форм навчальної діяльності (занять) та істотно знижує навчальне навантаження на дітей.

Безперервна безпосередньо освітня діяльність у групах планується як у I так і в II половині дня відповідно до розкладу занять на тиждень. У другій половині дня плануються заняття з художньо-продуктивної діяльності. Весь освітній процес організовується диференційовано з урахуванням віку і індивідуальних особливостей дітей.

У закладі дошкільної освіти планування та організація життєдіяльності, у тому числі освітній процес, здійснюється за режимними моментами з урахуванням ліній розвитку, які базуються на інтегрованому підході, що забезпечує змістовну цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмного матеріалу.

Тип заняття обирає та уточнює вихователь самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених в освітніх програмах.

Рівномірно розподіляються види активності за основними видами діяльності протягом дня в залежності від бажань та інтересу дітей. Крім спеціально організованої освітньої діяльності передбачається самостійна діяльність дітей:

- ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі, театралізовані, ігри з піском та водою та ін.);

- спостереження;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- самостійна художня діяльність тощо.

За планом вихователі здійснюють індивідуальну роботу з дітьми.

Фізичне виховання дітей передбачає проведення:

- ранкової гімнастики;
- занять фізичною культурою;
- рухливих ігор та ігор спортивного характеру;
- загартування;
- фізкультурних хвилинок під час занять;
- фізкультурних пауз між заняттями;
- оздоровчих заходів з використанням арт-терапевтичних технологій.

Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться із різновікової групи.

Вищезазначені форми організації освітнього процесу в дошкільному підрозділі реалізуються в рамках:

- плану роботи закладу на 2023-2024 н.р.;
- режиму роботи закладу дошкільної освіти ;
- режимів роботи груп.

За окремим планом у закладі може бути організоване літнє оздоровлення дітей (в залежності від безпекової ситуації) , під час якого освітній процес організовується в наступних формах:

- ранкова гімнастика та гімнастика пробудження;
- дозований біг, ходьба по траві, піску, по «доріжці здоров'я», обливання ніг прохолодною водою;
- рухливі та спортивні ігри;
- процедури прийняття сонячних та повітряних ванн;
- екскурсії, цільові прогулянки;
- продуктивні види діяльності;
- ігри з водою, піском;
- конструкторські та творчі ігри;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- організація трудової діяльності;
- літературні розваги, конкурси малюнків;
- змагання, різноманітні конкурси, естафети.

IV. Система внутрішнього забезпечення якості освіти

Відповідно частини 3 ст. Закону України «Про освіту» у дошкільному підрозділі сформовано систему внутрішнього забезпечення якості освіти, яку схвалено педагогічною радою закладу (протокол №1 від 31.08.2023 року).

У рамках зазначеної системи у 2023-2024 навчальному році будуть здійснені заходи щодо визначення стану забезпечення якості освітнього процесу.

Результати освітньої діяльності педагогів закладу з формування у дітей компетентностей будуть визначатись шляхом проведення моніторингових досліджень:

Назва групи	Форма дослідження	Інструментарій
«Казка» (діти віком від 3 до 6 років)	Педагогічна діагностика: моніторинг	- дидактичні ігри та вправи; - розвивальні ігри ; - анкетування (опитування) батьків; - аналіз мовлення батьків і рідних дитини; - міні-заняття з окремими дітьми; - спостереження за дітьми (безпосередні, опосередковані) - контрольні та підсумкові заняття; вивчення продуктів праці дошкільнят (малювання, ліплення, аплікації, конструювання, художньої праці, мовленнєвої творчості тощо - контрольні зрізи рівнів знань та умінь дітей з різних розділів програми (нульові зрізи - у вересні, контрольні зрізи - у грудні-січні, підсумкові зрізи - у квітні-травні);
«Дельфінчики» (діти віком від 3 до 4 років)	Педагогічна діагностика, моніторинг:	- дидактичні ігри та вправи; - розвивальні ігри ; - анкетування (опитування) батьків; - аналіз мовлення батьків і рідних дитини; - міні-заняття з окремими дітьми; - спостереження за дітьми (безпосередні, опосередковані)

Моніторинг досягнень дітей у всіх вікових групах здійснюється за методичним посібником "Моніторинг досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти" (за загальною редакцією Т. В. Киричук, О. М. Кулик, Н. М. Шаповал. - Вид. 2-ге, без змін.)

Освітня програма дошкільного підрозділу забезпечує досягнення дітьми результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Особливості організації освітнього процесу в ліцеї

Відповідно до ст. 16 Закону України «Про загальну середню освіту», 2023-2024 н.р. розпочинається 1 вересня «Святом Знань» (в очному режимі за змішаною формою навчання). Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації для випускників початкової, основної і старшої школи, яка проводиться відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію, затвердженого наказом МОН України від 18.02.2008 р.

Форма навчання за рішенням педради може змінюватися впродовж навчального року відповідно до безпекової ситуації в регіоні.

На кожному рівні повної загальної середньої освіти освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Протягом навчального року у межах навчальних годин відповідно до освітньої програми виділити час на проведення з учнями початкових класів навчально-пізнавальної, пошуково-дослідницької практики, яка передбачає активну діяльність учнів у школі та поза її межами, реалізацію проектів, екологічних акцій тощо (*відповідно до Державного стандарту початкової освіти*): протягом п'яти днів у 1-2 класах, протягом десяти днів у 3-4 класах. Навчальну практику учнів 5-8, 10 класів проводити протягом навчального року і організовувати відповідно до інструктивно-методичного листа МОН України від 06.02.2008 р. №1/9-61. Конкретний зміст, предмети, кількість годин, види діяльності визначаються додатково і затверджуються окремим наказом по ліцею.

У закладі освіти в 2023-20234 навчальному році функціонує 11 класів, в яких навчається 181 учень. В початковій школі – 4 класи (50 учнів), в базовій школі – 5 класів (91 дитина), у старшій школі – 2 класи (40 дітей).

Навчальні заняття в 2023/20234 навчальному році організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 01 вересня 2023 року по 29 грудня 2023 року;

II семестр: з 15 січня 2024 року по 31 травня 2024 року.

Канікули:

- осінні канікули з 28 жовтня по 05 листопада 2023 року;
- зимові канікули з 30 грудня 2023 року по 14 січня 2024 року;
- весняні канікули з 23 березня по 31 березня 2024 року.

Проте, зважаючи на безпекову ситуацію в Україні та інші чинники, що можуть впливати на організацію освітнього процесу, можливе внесення змін до вищезазначеної структури, зокрема перенесення канікул. Тривалість канікул у закладі освіти протягом навчального року не може становити менше 30 календарних днів.

Навчальні заняття завершити 31 травня 2024 року та провести у цей день свято останнього дзвоника.

Безперервна навчальна діяльність учнів визначена відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» і не може перевищувати 35 хвилин (для 1 року навчання), 40 хвилин (для 2-4 років навчання), 45 хвилин (5-12 років навчання), крім випадків, визначених законодавством. Тривалість перерв між уроками (відповідно до розділу V пункту 3 Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ №2205 від 25.09.2020) встановлюється з урахуванням потреби в організації активного відпочинку і харчування учнів: малих перерв тривалістю 10 хвилин, великих - тривалістю 20 хвилин (після другого і третього уроків).

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення ДПА, ЗНО).

Перелік предметів державної підсумкової атестації визначається Міністерством освіти і науки України. Терміни їх проведення визначаються навчальним закладом.

Орієнтовні терміни проведення ДПА для 4-х класів – середина травня 2024 року; для 9-х класів – перший календарний тиждень червня.

Ліцей працює в режимі п'ятиденки з двома вихідними – субота, неділя. Навчальні заняття проводяться у дві зміни: з 8³⁰ до 12¹⁰ та з 13⁰⁰ до 18³⁰ відповідно і регламентуються розкладом уроків, затвердженим директором ліцею.

Щодня о 9.00 год. проводиться загальнонаціональна хвилина мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської федерації проти України.

З урахуванням нахилів, здібностей і побажань дітей, згоди їх батьків, рекомендацій педагогічної ради та можливостей педагогічного колективу у 8 і 9 класах запроваджено поглиблене вивчення української мови, а в старшій школі — профільне навчання. Учні 10-11 класів навчаються за профілем української філології.

При вивченні інформатики в 3 – 11 класах здійснюється поділ на групи.

При вивченні предмету Захист України в 10 - 11 класах здійснюється поділ на групи юнаків і дівчат.

Робочий навчальний план розрахований на роботу ліцею з п'ятиденним навчальним тижнем.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Згідно «Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 № 872 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 09.08.2017 № 588, на підставі висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, виданого комунальною установою «Інклюзивно-ресурсний центр» Ратнівської районної ради з метою реалізації прав дітей з особливими освітніми потребами на

освіту за місцем проживання, їх соціалізації та інтеграції в суспільство організоване інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами:

Ковч Марії, учениці 2 класу (за Типовою освітньою програмою для 1-2 класів ЗЗСО, розробленою під керівництвом Р.Б.Шияна, затвердженою наказом МОН України від 12.08.2022р. №743-22, згідно висновку про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 25 січня 2023р. № ІРЦ-85700/2023/385510 з 2 корекційно-розвитковими годинами годинами (корекція розвитку, розвиток мовлення).

Андріюк Евеліни, учениці 5 класу (за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів ЗЗСО, затвердженою наказом МОН України від 19.02.2021р. №235, згідно висновку про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 23 березня 2023р. № ІРЦ-85700/2020/104898 з 2 корекційно-розвитковими годинами (корекція розвитку, розвиток мовлення).

Оцінювання результатів навчання учнів з особливими освітніми потребами в закладах освіти здійснюється згідно із загальними критеріями оцінювання та з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності).

Відповідно до Законів України „Про освіту”, „Про повну загальну середню освіту”, Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 р. № 8, №955 від 10.07.2019, на виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 13.09.2017р. №684 „ Про затвердження Порядку ведення обліку дітей шкільного віку та учнів ” та для забезпечення рівного доступу учнів до якісної освіти відповідно до особистих потреб, індивідуальних здібностей, можливостей стану здоров'я, довідки ЛКК організоване індивідуальне навчання (*педагогічний патронаж*) для Москалюка Гната (4 клас – 10 год) та Кацевич Девори (6 клас – 14 год).

Для активізації військово-патріотичного виховання учнівської молоді, формування національно-свідомого громадянина України організовується робота таких гуртків:

- «*Козацько-лицарський гарт*» (3-4 кл) – 2 години (Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах комісією із захисту Вітчизни науково-методичної Ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України, протокол № 3 від 20.11.2019 р. (Лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 12.12.2019 № 221.1/12–Г–1143 автори: Бондарчук О.С., Марченко Т.П.)
- «Я - патріот» (8-9 клас) – 2 год (авторська навчальна програма, автор Шкуренко О.В., методист Чернігівського обласного Палацу дітей та юнацтва)
- *Волейбол (9-11 класи)* – 3 години (автори Сочинський А.Я., Миколаївський ОШПО; Шалар О.Г. Херсонський державний університет ж. «Фізичне виховання в школах України» №12, 2011).
- *Футбол (6-11 класи)* - 3 години (автори Гончаренко В.І., Деменков Д.В., Сумський державний університет імені А.С.Макаренка)

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Моніторинг освітнього процесу в ліцеї

№	Вид моніторингу	Класи
1	Вербальне оцінювання	1-4
2	Моніторинг сформованості класного колективу, соціально-громадянських компетентностей учнів через психолого-педагогічну діагностику	1,5, 10
3	Формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання	1-4
4	Аналіз ДПА, моніторинг адаптаційних процесів при переході з початкової школи в основну	4
5	Поточне, підсумкове оцінювання, моніторингові контрольні роботи	5-11
6	Аналіз ДПА, моніторинг готовності до профільного навчання	9
7	Адміністративна комплексна контрольна робота за відповідним профілем	10
8	Аналіз ЗНО (НМТ), моніторинг навчальних досягнень учнів випускних класів	11

Аналіз досліджень навчальних досягнень учнів в рамках програми «Обдаровані діти»

№		
1	Організація та планування роботи з обдарованими дітьми	Аналіз роботи з обдарованими учнями за минулий навчальний рік
		Навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення
		Оновлення банків даних про обдарованих учнів
2	Педагогічна діяльність із здібними учнями	Організація диференційованого навчання на уроках
		Організація та проведення олімпіад, учнівських конкурсів і турнірів
		Індивідуальна робота з учнями
		Позаурочна й організаційно-виховна робота (гурткова робота, навчальні екскурсії, виховні заходи)
3		Рівень зацікавленості учнів навчальними предметами

	Результати роботи з учнями щодо реалізації їхніх інтелектуальних можливостей та обдарованості	Рівень мотивації учнів до виступу в інтелектуальних змаганнях
		Рівень навчальних досягнень учнів
		Результати участі у Всеукраїнських олімпіадах із базових дисциплін
		Результати виступу учнів у турнірах, конкурсах, МАН
4	Моніторингові дослідження	Аналіз результативності роботи з обдарованими дітьми
		Здатність акумулювати та використовувати досвід діяльності колег
		Розгляд питання роботи з обдарованими дітьми на предметних МК
		Ефективність управлінських рішень щодо покращення роботи

Мережа на 2023- 2024 навчальний рік – 11 класів:

Клас	Кількість учнів
1.	13
2.	10
3.	10
4.	17
5.	21
6.	18
7.	18
8.	17
9.	17
10.	20
11.	20
	Всього 181 учень

Початкова освіта

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Освітня програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Освітня програма закладу загальної середньої освіти I ступеня розроблена на основі Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743), Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743). Початкова освіта має такі цикли: *I цикл* (1 - 2 класи) і *II цикл* (3 - 4 класи), що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти. Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

При наборі дітей до 1 класу батьки надають:

- заяву (встановленого зразка) одного з батьків на ім'я директора про зарахування дитини до школи;
- копію свідоцтва про народження дитини;
- оригінал або копію медичної довідки за формою №086-1/о.

Зарахування до 1-х класів відбувається відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 16.04.18р № 367.

При зарахуванні учнів протягом навчального року батьки надають:

- заяву одного з батьків на ім'я директора про зарахування дитини до ліцею;
- копію свідоцтва про народження дитини;
- медичні документи та карту щеплень;
- особову справу з попереднього місця навчання.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів складає 3395 годин/навчальний рік:

для учнів 1 класу – 805 годин/навчальний рік;

для 2-х класів – 840 годин/навчальний рік;

для 3-х класів – 875 годин/навчальний рік;

для 4-х класів – 875 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти I ступеня. На підставі п. 24 Державного стандарту початкової освіти у курсі «Я досліджую світ» здійснюється *часткова інтеграція* різних освітніх галузей, зокрема:

1 клас – 5 годин

- Мовно-літературна -1 год
- Природнича - 2 год
- Технологічна - 1 год
- Соціальна і здоров'язбережувальна – 0,5 год
- Громадянська та історична – 0,5 год

2 клас – 5 годин

- Мовно-літературна -1 год
- Природнича - 2 год
- Технологічна - 1 год
- Соціальна і здоров'язбережувальна – 0,5 год
- Громадянська та історична – 0,5 год

3 клас – 6 годин

- Мовно-літературна -1 год
- Математична – 1 год
- Природнича - 2 год
- Технологічна - 1 год
- Соціальна і здоров'язбережувальна – 0,5 год
- Громадянська та історична – 0,5 год

4 клас – 6 годин

- Мовно-літературна -1 год
- Математична – 1 год
- Природнича - 2 год
- Технологічна - 1 год
- Соціальна і здоров'язбережувальна – 0,5 год
- Громадянська та історична – 0,5 год

У 2, 3, 4 класах зміст *інформатичної галузі* виокремлюється із програми інтегрованого курсу «Я досліджую світ» і функціонує як окремий предмет.

Освітня галузь "*Мистецтво*" реалізується окремими предметами "Образотворче мистецтво" і "Музичне мистецтво".

Варіативна складова використовується на індивідуальні заняття у 1 класі (1 год)

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин, у 2-4 класах – 40 хвилин.

Навчальний план початкової освіти (1-4 класи)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
	1	2	3	4
<i>Інваріантна складова</i>				
Українська мова і література	6	6	6	6
Іноземна мова	2	3	3	3
Математика	4	4	4	4
Я досліджую світ	5	5	6	6
Музичне мистецтво	1	1	1	1
Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Інформатика		1	1	1
Фізична культура	3	3	3	3
Усього:	19+3*	21+3*	22+3*	22+3*
<i>Варіативна складова</i>				
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
Індивідуальне навчання	1			
Всього фактично	23	24	25	25
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	20	22	23	23
Всього фінансується	23	25	26	26
Вакансії	0	1	1	1

* – години, передбачені для фізичної культури, не враховуються при визначенні граничнодопустимого навчального навантаження учнів

**Індивідуальний план
навчання (педагогічний патронаж) учня 4 класу
Щедрогірського ліцею
Москалюка Гната Вікторовича
на 2023-2024 н.р.**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
<i>Інваріантна складова</i>	Укр. мова навч.
Українська мова	2,5
Англійська мова	1,5
Математика	2

Я досліджую світ	2
Музичне мистецтво	0,5
Образотворче мистецтво	0,5
Фізична культура	0,5
Інформатика	0,5
Усього	10
Гранично допустиме навантаження на одного учня	23
Всього (без урахування поділу класів на групи)	10
Вакансії	-
Сумарна кількість годин для фінансування	10

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному формувальному та підсумковому обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів I циклу (1-2 клас) підлягають *вербальному і формувальному оцінюванню*. Навчальні досягнення здобувачів II циклу (3-4 клас) підлягають (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати

ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти. З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації мети і завдань початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Педагогічною радою ліцею затверджено результати оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 1-4 класах виражати вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учня/учениці у 1-2 класах - вербальною оцінкою, у 3-4 класах – вербальною та рівневою оцінкою.

Визначення рівня результатів навчання учнів 1-4 класів
(відповідно Орієнтовної рамки оцінювання, наказ МОН України
від 13.07 2021 № 813)

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Високий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти; характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти; застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/текстову; прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії.
Достатній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти; установлює причиново-наслідкові

	зв'язки між об'єктами; застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову; пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки.
Середній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання; називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угруповує об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками; відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату; знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя; коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.
Початковий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількарядового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій: розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами; називає окремі ознаки об'єктів; відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок; знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/ прочитаної інформації усно/за допомогою малюнка; коментує окремі операції короткими репліками на основі пропозованих запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/неправильність результату.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності:

1) *вільне володіння державною мовою*, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) *здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами*, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) *математична компетентність*, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) *компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій*, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) *інноваційність*, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) *екологічна компетентність*, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) *інформаційно-комунікаційна компетентність*, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) *навчання впродовж життя*, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) *громадянські та соціальні компетентності*, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і ліцею, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами

дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) *культурна компетентність*, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) *підприємливість та фінансова грамотність*, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються в різному освітньому середовищі (школі, родині), різноманітних соціальних ситуаціях і зумовлюють формування ставлення до них.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння:

- читання з розумінням,
- уміння висловлювати власну думку усно і письмово,
- критичне та системне мислення,
- творчість та ініціативність,
- здатність логічно обґрунтовувати позицію,
- вміння конструктивно керувати емоціями,
- оцінювати ризики,
- приймати рішення,
- розв'язувати проблеми,
- співпрацювати з іншими особами.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями:

1. Мовно-літературна, зокрема:
2. Рідномовна освіта (українська мова та література;
3. Іншомовна освіта (ІНО)
4. Математична (МАО)
5. Природнича (ПРО)
6. Технологічна (ТЕО)
7. Інформатична (ІФО)
8. Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
9. Громадянська та історична (ГІО)
10. Мистецька (МІО)
11. Фізкультурна (ФІО)

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/ вчителька у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями. Змістові лінії

кожної освітньої галузі в межах I і II циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Оскільки Типова освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми/тези рубрики «Пропонований зміст» не передбачають запам'ятовування учнями визначень термінів і понять, а активне конструювання знань та формування умінь, уявлень через досвід практичної діяльності.

Базова загальна середня освіта

Освітня програма закладу для 5-6 класів складена відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 року № 235, для 7-9 класів – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405).

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою. Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (*свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти*). У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5 - 9 класів закладів загальної середньої освіти складає 5670 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1032,5 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1137,5 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1085 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1190 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1225 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

З урахуванням нахилів, здібностей і побажань дітей, згоди їх батьків, рекомендацій педагогічної ради та можливостей педагогічного колективу у 8 і 9 класах запроваджено поглиблене вивчення української мови, згідно додатку 8 Типового навчального плану

загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня, затвердженого наказом МОН України від 29.05.2014 р. № 664, із змінами від 07.08.2015 року №855. На це передбачено 2 додаткові години української мови .

Реалізація завдань мистецької освітньої галузі здійснюється через вивчення окремих предметів «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво» у 5- 7 класі, у 8-9 класах - інтегрованого курсу «Мистецтво».

Освітню програму для 5 класу укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна

Мистецька

Математична

Природнича

Соціальна і здоров`язбережувальна

Громадянська та історична

Технологічна

Фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах, складених на основі модельних програм.

Враховуючи інтереси та потреби учнів, можливості ліцею щодо навчально-методичного та кадрового забезпечення в межах допустимого навчального навантаження передбачається 2 години варіативного складника використати на :

1) на підсилення навчальних предметів:

– Зарубіжна література (0,5 год) у 5 класі

– Вступ до історії України та громадянської освіти (0,5) у 6 класі

- Навчальний план для здобувачів 5-6 класів

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	5 КЛАС	6 КЛАС
<i>Інваріантна складова</i>		
Українська мова	4	4
Українська література	2	2
Іноземна мова (англійська)	3	3,5
Зарубіжна література	1,5	2
Математика	5	5
Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
Географія		2
Інтегрований курс «Здоров`я, безпека та добробут»	1	1
Етика	1	0,5
Вступ до історії України та громадянської освіти	1,5	
Історія України. Всесвітня історія		2

Інформатика	1	1
Технології	2	2
Музичне мистецтво	1	1
Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура *	3	3
Усього:	29	32
<i>Варіативна складова</i>	2	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		
На підсилення предметів: <i>Зарубіжна література</i> <i>Історія України. Всесвітня історія</i>	0,5	0,5
Всього фактично	29,5	32,5
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	28	31
Всього фінансується	31	34
Вакансії	1,5	1,5

**Індивідуальний план
навчання (педагогічний патронаж) учениці 6 класу
Щедрогірського ліцею
Кацевич Девори Артемівни
на 2023-2024 н.р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети	
	<i>Інваріантна складова</i>	Українська мова навчання
Мови і література	Українська мова	2
	Українська література	1
	Іноземна мова (англійська)	1,5
	Зарубіжна література	1
Математика	Математика	2,5
Громадянська та історична	Історія України.	0,5
	Всесвітня історія	0,5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1
	Географія	1
Інформатична	Інформатика	0,5

Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» Етика	0,5 0,5
Технологічна	Технології	0,5
Мистецтво	Мистецтво	1
Усього		14
Гранично допустиме навантаження на одного учня		25
Вакансії		-
Сумарна кількість годин для фінансування		14

Освітню програму ліцею для 7-9 класів укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Враховуючи інтереси та потреби учнів, можливості ліцею щодо навчально-методичного та кадрового забезпечення в межах допустимого навчального навантаження за рахунок варіативного складника передбачається збільшення годин на:

1) на підсилення вивчення навчальних предметів:

- Англійська мова – по 1 годині в 8 - 9 класах;
- Історія України 1 год у 7 класі

Навчальний план для здобувачів 7-9 класів

Навчальні предмети	Класи		
	7	8	9
<i>Інваріантна складова</i>			
Українська мова	2,5	2+2	2+2
Українська література	2	2	2
Іноземна мова (англійська)	2	2+1	2+1
Зарубіжна література	2	2	2
Історія України	1	1,5+0,5	1,5
Всесвітня історія	1	1	1
Основи правознавства			1
Етика			
Музичне мистецтво	1		

Образотворче мистецтво	1		
Мистецтво		1	1
Математика			
Алгебра	2	2	2
Геометрія	2	2	2
Природознавство			
Біологія	2	2	2
Географія	2	2	1,5
Фізика	2	2	3
Хімія	1,5	2	2
Трудове навчання	1	1	1
Інформатика	1	2	2
Основи здоров'я	1	1	1
Фізична культура *	3	3	3
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів		3,5	3
Усього:	27+3*	31+3*	32+3*
<i>Варіативна складова</i>	<i>3,5</i>	<i>2</i>	<i>1</i>
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації			
На підсилення предметів:			
<i>Історія України</i>	1		
Факультативи:			
Всього фактично	31	34	35
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	32	33	33
Всього фінансується	33,5	36	36
Вакансії	2,5	2	1

При вивченні предмету інформатики у 5-9 класах відбувається поділ на групи.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань ліцею. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я" та інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної складової навчальних планів.

При вивченні фізичної культури використовуються наступні варіативні модулі:

- у 5 класі: *теоретико-методичні знання та загальна фізична підготовка, баскетбол 3*3, баскетбол, волейбол, гімнастика, дитяча легка атлетика, доджбол(вибивний), настільний теніс, футбол, футзал, шахи, шашки;*
- у 6-7 класах: *легка атлетика, баскетбол, волейбол, футбол.*

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

		Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості

		інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний

		бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі,

		які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів є наскрізні лінії. Це соціально значимі надпредметні теми, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою.

Модельні навчальні програми.

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Спираючись на модельні навчальні програми, педагоги ліцею розробили навчальні програми предметів, що містять опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, здійснюється шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою закладу освіти.

Перелік модельних програм

- ✓ Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М., Просіна О. В.).
- ✓ Модельна навчальна програма "Українська література 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти (авт. Яценко Т. О, Качак Т. Б, Кизилова В.В.)
- ✓ Модельна навчальна програма "Іноземна мова 5-9 класи" для закладів середньої (автори Редько В.Г., Шаленко О. П.)
- ✓ Модельна навчальна програма "Українська мова 5-6 класи" для закладів середньої освіти (авт. Голуб Н.Б, Горошкіна О.М)
- ✓ Модельна навчальна програма "Іноземна мова 5-9 класи" для закладів середньої (автори Редько В.Г., Шаленко О. П.....)
- ✓ Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.)

- ✓ Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Дерев'янко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші)
- ✓ Модельна навчальна програма "Зарубіжна література. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти (автор Ніколенко, О. М., Ісаєва О.О., Клименко Ж. В.)
- ✓ Модельна навчальна програма «Математика 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Г. П. Бевз, Д. В. Васильєва)
- ✓ Модельна навчальна програма "Здоров'я, безпека, добробут", для закладів загальної середньої освіти (автори Шиян О.І., Волощенко О.В., Дяків В.Г.)
- ✓ Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.).
- ✓ Модельна навчальна програма "Пізнаємо природу" 5-6 класи(інтегрований курс)(авт.Біда Д.Д. Гільберг Т. Г.)
- ✓ Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.)
- ✓ Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких

звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис інструментарію оцінювання.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. За рішенням педагогічної ради не здійснюється оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтоване на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація.

Оцінювання учнів 5-6 класів у 2023/2024 навчальному році здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 1.04.2022 № 289. Ці рекомендації розроблені для учнів 5 – 6 класів, які здобувають освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, за рішенням педагогічної ради (протокол №1 від 31.08.2023р.) визначено адаптаційний період (протягом вересня 2023р.), впродовж якого не здійснюється поточне, підсумкове (тематичне) оцінювання в 5 -му класі, а з жовтня оцінювання результатів навчання здійснюватиметься за бальною шкалою.

Оцінювання результатів навчання в 6 класі здійснюватиметься за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначатимуться цифрами від 1 до 12 балів.

Річне оцінювання здійснюватиметься за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відобразатимуться у Свідоцтві досягнень (5,6 клас). Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5-6 класів з предметів/інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти. Щедрогірський ліцей використовує Свідоцтво досягнень, рекомендоване Методичними рекомендаціями, із додаванням предметів варіативної складової та розмежуванням предметів мистецької освітньої галузі на окремі предмети «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво».

У Свідоцтві досягнень окрім характеристики рівня досягнення результатів навчання з предметів/інтегрованих курсів дається характеристика стану сформованості навчальної діяльності відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Графа «Характеристика навчальної діяльності» заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених упродовж начального року. Спостереження проводяться спільно з вчителями, які у цьому класі викладають навчальні предмети/інтегровані курси, за планом, визначеним закладом освіти. Заповнення графи здійснюється шляхом виставлення відповідної позначки (сформовано або формується) навпроти певного уміння. Педагогічні колективи можуть використовувати власні способи спостереження за розвитком наскрізних умінь і застосовувати у тому числі вербальні характеристики замість позначки. Заповнення цієї графи здійснюється по завершенню кожного навчального року та в разі переведення здобувача освіти до іншого закладу освіти упродовж навчального року.

Оцінювання учнів 7 – 9 класів у 2023-2024 навчальному році здійснюється за Критеріями оцінювання та Орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, відповідно до законодавства, є формувальне, поточне (не поурочне) та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. Заклади освіти мають право на свободу вибору форм, змісту та способів оцінювання.

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання може здійснюватися у формі оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо). Під час формувального оцінювання важливо формувати в учнів 5-6 класів вміння здійснювати самооцінювання та взаємооцінювання. Тематичне оцінювання може здійснюватися на основі поточного оцінювання із урахуванням проведеної для оцінювання проміжних результатів навчання діагностичної (контрольної) роботи або без проведення такої роботи залежно від специфіки навчального предмета/інтегрованого курсу. Під час виставлення оцінки за тему результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються.

Семестрове оцінювання здійснюється на основі результатів тематичного оцінювання та результатів контролю груп загальних результатів навчання, відображених у Свідоцтві досягнень. Систему діагностувальних і контрольних робіт, у тому числі для перевірки рівня сформованості умінь певної групи загальних результатів, визначених у свідоцтві досягнень, учитель планує і розробляє самостійно під час календарно-тематичного планування, керуючись Державним стандартом, освітньою і навчальною програмами та відповідно до кількості годин, передбачених навчальним планом на вивчення предмета/інтегрованого курсу.

Річне оцінювання здійснюється на основі загальних оцінок результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться. У

Свідоцтві досягнень у графі «Рік» ставиться одна оцінка – загальна оцінка результатів навчання за рік. Оцінки за групи результатів навчання у графі «Рік» не виставляються, оскільки вони мають бути враховані в оцінках за семестри.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496; пункти 9, 10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07. 2015 р. № 762 (зі змінами). Облік результатів тематичного, семестрового, річного оцінювання, оцінювання груп результатів навчання проводиться в класному журналі в окремих колонках без дати.

Оцінювання учнів 5-6 класів має бути зорієнтованим у першу чергу на обов'язкові результати навчання й орієнтири їх оцінювання, визначені Державним стандартом, та на очікувані результати навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмета/інтегрованого курсу. У Методичних рекомендація запропоновані орієнтовні загальні критерії оцінювання результатів навчання (Додаток 2). Ці критерії можуть бути застосовані в частині, що відповідає очікуваним результатам навчання, визначеним відповідною навчальною програмою. Критерії для формуального оцінювання розробляються вчителем самостійно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів.

Якщо рівень результатів навчання учня/учениці визначити неможливо (через тривалу відсутність) у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)). За рішенням педагогічної ради заклад освіти може визначити адаптаційний період впродовж якого не здійснюється поточне та/або тематичне оцінювання учнів 5 класу. Таке рішення затверджується відповідним наказом керівника закладу освіти.

Профільна середня освіта (10-11 клас)

Освітня програма закладу загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392), Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами).

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти. Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2485 годин/навчальний рік: для 10 годин/навчальний рік 1260 годин/навчальний рік, 11 клас –1225 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти III ступеня.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

На вивчення профілю української філології в 10-11 класах використовується по 4 додаткових години.

Враховуючи інтереси та потреби учнів, можливості закладу щодо навчально-методичного та кадрового забезпечення в межах допустимого навчального навантаження передбачається збільшення годин на:

1) підсилення навчальних предметів:

- Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія) – по 1 годині у 10, 11 класах;
- Захист України – по 0,5 години 10, 11 класах;
- Історія України 0,5 години в 10, 11 класах.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку здобувачі 10 класу обрали два предмети – «Інформатика» (1 год), «Технології» (2 год), в 11 класі продовжують вивчати предмети - «Інформатика» (2 год), «Мистецтво» (1 год).

При вивченні інформатики в 10 -11 класах здійснюється поділ на групи.

При вивченні предмету Захист України у 10-11 класах здійснюється поділ на групи юнаків і дівчат.

Робочий навчальний план розрахований на роботу з п'ятиденним навчальним тижнем.

Навчальний план для здобувачів 10-11 класів

складений відповідно до таблиці 2 Типової освітньої програми (наказ МОН України від 20.04.2018 №408 (в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 №1493)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10 української філології профіль	11 української філології профіль
<i>Інваріантна складова</i>		
Українська мова	2+2	2+2

Українська література	2+2	2+2
Іноземна мова	2	2
Зарубіжна література	1	1
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	
Фізика		3
Астрономія		1
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети	3	3
Інформатика	1	2
Технології	2	
Мистецтво		1
Разом	31+3*	30+3*
Варіативна складова Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	8	9
Додаткові години: <i>математика</i> <i>захист України</i> <i>історія України</i>	<i>1</i> <i>0,5</i> <i>0,5</i>	<i>1</i> <i>0,5</i> <i>0,5</i>
Всього фактично	36	35
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	33	33
Всього фінансується	38	38
Вакансії	2	3

При вивченні фізичної культури у 10-11 класах використовуються наступні варіативні модулі: *легка атлетика, волейбол, футбол.*

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.

		Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості

		інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний

		бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі,

		які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Оцінювання учнів 10 – 11 класів у 2022-2023 навчальному році здійснюється за Критеріями оцінювання та Орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти.

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому окрема тематична атестації при здійсненні відповідного оцінювання, як правило, не проводиться.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з

предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; динаміка особистих навчальних досягнень учня/ учениці з предмета протягом року; уміння застосовувати учнем/ученицею набутих протягом навчального року знань тощо.

Семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів; пункти 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу).